

RETTELSESBLAD

Erstatter betænkning dateret 8. november

(Korrektion af tastefejl i udvalgets indstillinger (ændringsforslag nr. 55-57))

BETÆNKNING

afgivet af

Finans- og Skatteudvalget

vedrørende

Forslag til Finanslov for 2023

Afgivet til lovforslagets 2. behandling

Finans- og Skatteudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Inatsisartutmedlem Hans Peter Poulsen, Siumut, formand
Inatsisartutmedlem Jens Frederik Nielsen, Demokraatit, næstformand
Inatsisartutmedlem Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Lars Poulsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Mariia Simonsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Kuno Fencker, Siumut
Inatsisartutmedlem Jens Napaattooq, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 27. september 2022 gennemgået forslaget.

Indhold:

1. Indledning	3
1.1 Finanslovsforslagets opbygning og bevillingsmæssige regler	3
1.2 Princippet om en samlet prioritering	3
1.3 Finanslovsforslagets førstebehandling	4
1.4 Finansudvalgets indledende bemærkninger	4
2. Naalakkersuisuts ændringsforslag	6
2.1 Finansudvalgets stillingtagen – generelt	7
3. Finansudvalgets specifikke spørgsmål/bemærkninger - opdelt på områder	7
4. Ændringsforslag til bevillinger	8
4.1. Tema 1 – Tekniske ændringer	8
4.2. Tema 2 – Budgetneutrale ændringer	8
4.3. Tema 3 – Merudgifter	9
4.4. Tema 4 – Mindreudgifter	9
4.5. Tema 5 – Nye skøn på lovbundne udgifter	10
5. Ændringsforslag til tekstanmærkninger	10
5.1. Ændringsforslag til tekstanmærkninger fra Naalakkersuisut	10
6. Indstillinger fra Finansudvalget	11

Bilagsoversigt:

- A. Finansudvalgets spørgsmål af 14. september 2022 til Naalakkersuisut.
- B. Naalakkersuisuts svar af 13. oktober 2022 på Finans- og Skatteudvalgets spørgsmål, jfr. bilag A.
- C. Naalakkersuisuts ændringsforslag af 3. november 2022 til bevillinger. (Ændringsforslag nr. 1-61).
- D. Naalakkersuisuts ændringsforslag af 3. november 2022 til tekstanmærkninger (Ændringsforslag nr. 62-75)
- E. Materiale fra ICC's foretræde

1. Indledning

Inatsisartuts 1. behandling af Forslag til Finanslov for 2023 fandt sted den 28. september 2022. I henhold til § 16, stk. 1, i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut afgiver Finans- og Skatteudvalget for Inatsisartut mellem første og anden behandling af finanslovsforslaget betænkning over finanslovsforslaget.

Udvalget har gennemgået finanslovsforslaget på et budgetseminar, der blev afholdt i august 2022 i Nuuk. Udvalget har på baggrund af sin gennemgang og behandling af finanslovsforslaget fremsendt en række spørgsmål til Naalakkersuisut. Spørgsmålene er vedlagt som bilag A og svarene fra Naalakkersuisut er vedlagt som bilag B.

Naalakkersuisut har til forslagens 2. behandling fremsat 75 ændringsforslag. Disse blev modtaget den 3. november 2022. Der er ændringsforslag til såvel bevillinger som til tekstanmærkninger. Disse ændringsforslag er vedlagt som bilag C henholdsvis bilag D.

Udvalget har været nødsaget til at anmode Formandskabet om at udsætte forslagens 2. behandling først til den 7. november, og siden da til den 11. november. Begrundelsen for dette var, at udvalget har måttet afvente de af Naalakkersuisut annoncerede ændringsforslag til 2. behandlingen. En udskydelse af 2. behandlingen betød samtidigt, at udvalget, som en konsekvens heraf, anmodede formandskabet om udsættelse af forslagens 3. behandling til den 21. november.

Udvalget afgiver hermed betænkning til Inatsisartuts 2. behandling af finanslovsforslaget.

1.1 Finanslovsforslagets opbygning og bevillingsmæssige regler

Finanslovsforslagets opbygning er i hovedtræk fastlagt i Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber (herefter Budget- og Regnskabsloven). Det fremgår af § 13, stk. 1, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om opbygning og tilrettelæggelse af finanslovsforslaget. Dette har Naalakkersuisut gjort med bekendtgørelse nr. 44 af 27. november 2020 om finanslovens opbygning og den administrative finanslovsproces. Heri fastsættes regler om finanslovens opdeling i bevillingstyper samt regler om udarbejdelse af finanslovsforslag.

1.2 Princippet om en samlet prioritering

Det centrale princip i finanslovsarbejdet går ud på, at Inatsisartuts økonomiske prioritering for finansåret sker samlet på finansloven. Dette princip er centralt ud fra målsætningen om politisk overblik over økonomien, og for at sikre mulighed for bred tværgående prioritering. Hvis vi skal tilrettelægge økonomien på en måde, så vi kan bevare overblikket og holde en udgiftsstyring, afpasset til samfundets økonomiske formåen, må vi nødvendigvis fastholde dette princip. Finansloven vedtages af Inatsisartut, der har bevillingsmyndigheden og tillige udøver

kontrol med bevillingernes anvendelse. Den årlige prioritering må ikke ændres afgørende af efterfølgende tillægsbevillinger.

Ingen udgift kan afholdes og ingen indtægt oppebæres uden forudgående bevilling. Hvor der ikke i finansloven eller lovgivningen i øvrigt er hjemmel til at gennemføre en disposition, skal der derfor tilvejebringes bevillingsmæssig hjemmel forud for dispositionens gennemførelse.

Finansloven indeholder en række tekstanmærkninger, som er lovbestemmelser, der bruges som et supplement til den bevillingsmæssige styring. Ved en tekstanmærkning kan Naalakkersuisut bemyndiges til at foretage rokeringer mellem hovedkonti inden for det samme aktivitetsområde eller mellem forskellige aktivitetsområder. På samme måde kan man ved tekstanmærkninger give Naalakkersuisut bemyndigelser til overførsler af mer- eller mindreforbrug mellem forskellige finansår.

I henhold til budgetloven af 2016, kan der desuden ved tekstanmærkning gives supplerende konkrete bestemmelser til gældende lov. Ændring af gældende lov ved tekstanmærkning kan dog kun finde sted i helt særlige tilfælde og når ændringen er tidsbegrænset. Det gælder desuden, at varige eller generelle lovændringer ikke kan gennemføres ved tekstanmærkning.

I denne sammenhæng henviser udvalget til Budgetregulativ 2008, hvoraf det fremgår at det bør vurderes, om de enkelte tekstanmærkninger fortsat er nødvendige. Varige eller generelle lovændringer må, efter Budgetregulativet, ikke gennemføres ved tekstanmærkning, men skal i stedet vedtages som lovgivning. Endelig fremgår det af Budgetregulativet, at ændring af eksisterende lovgivning ved tekstanmærkning kun bør finde sted, hvis ændringen af lovgivningen ikke kan afventes.

I overensstemmelse med Budgetregulativ 2008, holder udvalget derfor fast i, at omfanget af tekstanmærkninger, og dermed bemyndigelser, bør begrænses mest muligt.

1.3 Finanslovsforslagets førstebehandling

Under forslaget 1. behandling blev der fremført en del generelle bemærkninger samt visse mere specifikke ønsker om mer- og/eller mindre bevillinger til forslaget. Hovedparten af de fremførte ønsker vil efter udvalgets mening være velegnede til at tage op under de sædvanlige finanslovsdrøftelser partierne i mellem samt mellem partierne og Naalakkersuisut.

1.4 Finansudvalgets indledende bemærkninger

Om den aktuelle økonomiske situation:

Udvalget holdt sit årlige tilbagevendende møde med Grønlands Økonomiske Råd den 22. september. Efter Rådets mening er Grønlands økonomi ikke lige så hårdt ramt som de fleste andre lande.

Rådet kom i øvrigt ind på:

- konjunkturudsigter
- økonomisk politik
- samt finanspolitisk holdbarhed

Konkret i forhold til finanslovsforslaget noterede Rådet sig følgende:

”Finanslovsforslaget indebærer et underskud i Landskassen i 2023 på godt 70 mio. kr. og i 2024 på 40 mio. kr., efterfulgt af et overskud i 2025 og 2026. Forslaget opfylder dermed budget- og regnskabslovens krav om, at der som minimum skal være balance mellem indtægter og udgifter over finanslovsperioden 2023-2026. Underskuddene er dog påfaldende givet den høje aktivitet og de fremadrettede udfordringer for Landskassen. Underskuddene i 2023 og 2024 kan delvist forklares ved forudgående års udgiftsvækst. Finanslovsforslaget indeholder nogle mindre reformtiltag, der er udgiftskrævende, men også en reduktion – med undtagelse af sundhedsvæsenet - af pris- og lønreguleringen af drifts- og tilskudsbevillingerne.

Landskassen har i kraft af budgetpolitikken ikke nogen gæld, men en nettoformue på 1,1 mia. kr. I en samlet vurdering af Landskassens finansielle position er det vigtigt også at medtage risikoeksponeringen via selvstyrejede selskaber, kommunale aktieselskaber samt kommunerne. Den samlede nettorentebærende gæld forventes at fordobles fra 2021 (3,4 mia. kr.) til 2025 (6,8 mia. kr.) grundet en række anlægsinvesteringer.”

Finans- og Skatteudvalget er enig med Rådet i, at det fremadrettet vil være nødvendigt at styre efter et overskudsmål, ikke kun for at undgå gældsætning, men også for at fortsætte den politik, der sikrer balance eller overskud i finansloven på længere sigt. Når det er sagt, så forstår udvalget de udfordringer der anføres i Naalakkersuisuts forelæggelsesnotat, som omhandler følgevirkningerne af hvad der rører sig i vores omverden. Ruslands invasion af Ukraine nævnes i den forbindelse som et eksempel på situationer, der uventet kan give kraftig forværring af den grønlandske økonomi, og dermed finansloven.

Møder med forskellige institutioner, virksomheder og organisationer.

Udvalget har i forbindelse med sit arbejde afholdt et møde med ICC. Det er normalt at udvalget modtager deputationer fra forskellige organisationer og institutioner, også i forbindelse med finanslovsarbejdet. Mødet havde karakter af foretræde, hvor deputationen fik lejlighed til at fremlægge sit budskab, med mulighed for udvalget at stille spørgsmål til deputationen. ICC's fremlæggelse er vedlagt som bilag E.

Herudover havde udvalget under sit budgetseminar desuden den fornøjelse at mødes med repræsentanter for Qeqqata Kommunia samt forskellige institutioner og virksomheder i Maniitsoq, Kangaamiut og Atammik. Disse møder havde karakter af orienteringsmøder, hvor udvalget fik mulighed for, at blive præsenteret for de emner disse selv har ønsket at fremføre over for udvalget.

I forbindelse med udvalgets modtagelse af skriftlige henvendelser, eller afvikling af informations- eller orienteringsmøder med eksterne parter - eksempelvis i form af foretræde - er det en fast tradition, at udvalget ikke binder sig til en bestemt stillingtagen, men lader de

forskellige input indgå i udvalgets videre overvejelser. Dette er også tilfældet i forhold til ovenstående tilfælde. I sager, der er direkte finanslovsrelaterede, vil udvalget lade de forskellige input indgå i udvalgets behandling af finansloven, der hvor sagerne specifikt relaterer sig til bevillinger eller tekstanmærkninger i finanslovsforslaget.

2. Naalakkersuisuts ændringsforslag

Nedenstående tabel viser den samlede effekt for DAU- og DA-resultatet i FFL2023 ved 2. behandlingen, såfremt ændringsforslagene godkendes som foreslået.

Beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
DAU-resultat i FFL2023	61,4	30,1	-45,8	-101,9
DA-resultat i FFL2023	71,4	40,1	-35,8	-91,9
DAU-effekt af ændringsforslag til 2. behandlingen	-27,6	11,8	11,8	12,1
DAU-resultat til 2. behandlingen	33,8	42,0	-34,0	-89,8
DA-resultat til 2. behandlingen	43,8	52,0	-24,0	-79,8

Dermed vil der ved 2. behandlingen være et underskud for DA-resultatet på 43,8 mio. kr. for 2023, såfremt ændringsforslagene vedtages som fremlagt til 2. behandlingen. For hele finanslovsperioden 2023-2026 vil der være et overskud på 8,0 mio. kr.

I bemærkningerne til finanslovsforslaget oplyser Naalakkersuisut, at der på flere områder pågår der i øjeblikket et udredningsarbejde, som kan føre til ændringsforslag til 2. eller 3. behandlingen. Naalakkersuisut nævner kort bl.a. følgende enkelte mulige kommende ændringsforslag.

Bloktilskudsafteale med kommunerne

Forhandlingerne om bloktilskud til kommunerne fortsætter. Et aftalegrundlag forventes klart med henblik på indarbejdelse i finanslovsforslaget til 2. eller 3. behandlingen. Der kan forventes fremsat ændringsforslag til bevillingen for hovedkonto 20.05.20 Bloktilskud til kommunerne.

Vejledningsindsats

Der planlægges en opfølgning på vejledningsområdet i forlængelse af den nye beskæftigelsesstrategi og Naalakkersuisuts uddannelsesseminar samt gennemførte evalueringer af det samlede vejledningsområde. Denne opfølgning forventes bl.a. at medføre flytning af opgaver og øget prioritering af ungemålgruppen. Et forslag herom vil blive udarbejdet i et tværgående

samarbejde mellem relevante departementer, herunder Departementet for Finanser og ligestilling, frem mod 2. eller 3. behandlingen af FFL23. Arbejdet er konkret forankret i den tværdepartementale arbejdsgruppe, som har arbejdet med projekt 'øget selvforsørgelse'.

Brændstof til undersøgelseskibet

Tarajoq Naturinstituttet har oplyst, at der er behov for en merbevilling til afholdelse af stigende olieomkostninger til det nye undersøgelseskib Tarajoq. Frem mod 2. behandlingen af FFL2023 vil omfanget af brændselsomkostningerne og løsningsmuligheder herpå blive afdækket nærmere.

Nye skøn for skatter og afgifter

Skattestyrelsen vil ultimo oktober måned vurdere, om udviklingen i skatter og afgifter giver grundlag for at ændre indtægtsskønnene i FFL23. Herudover kan den biologiske rådgivning særligt for rejebestanden være af væsentlig betydning.

Ændringsforslag på baggrund af finanslovsforhandlingerne

Der forventes fremsat en pakke ændringsforslag til 3. behandlingen af FFL23 på baggrund af finanslovsforhandlingerne med partierne i Inatsisartut.

Udvalget ser frem til at behandle Naalakkersuisuts ændringsforslag, men kan allerede se nu, at det kan knibe med tilstrækkeligt tid til grundig gennemgang af Naalakkersuisuts ændringsforslag til forslagens 3. behandling. Udvalget henstiller til Naalakkersuisut om at være særlig opmærksomme denne problemstilling, som gerne opstår, når der har været behov for mere tid til finanslovsarbejdet i både udvalget og Naalakkersuisut.

2.1 Finansudvalgets stillingtagen – generelt

Finansudvalgets indstillinger til Naalakkersuisuts ændringsforslag fremgår af afsnittene 4-6 i nærværende betænkning.

Finansudvalget har indstillet de fleste/alle af Naalakkersuisuts ændringsforslag til 2. behandlingen til vedtagelse.

3. Finansudvalgets specifikke spørgsmål/bemærkninger - opdelt på områder

Opmærksomheden henledes indledningsvis på betænkningens bilag A og B, som omfatter udvalgets indledende spørgsmål til Naalakkersuisut samt Naalakkersuisuts besvarelser.

Finansudvalget har orienteret Inatsisartuts fagudvalg om sine indledende spørgsmål til Naalakkersuisut og Naalakkersuisuts besvarelser.

4. Ændringsforslag til bevillinger

Som omtalt i afsnit 1 har Naalakkersuisut fremsat 75 ændringsforslag til finanslovsforslaget. Heraf udgør 61 ændringsforslag til bevillinger og 14 ændringsforslag til tekstanmærkningerne. Ændringsforslagene til tekstanmærkninger behandles i betænkningens afsnit 4 og 5.

Ændringsforslagene til bevillinger er opdelt på følgende temaer:

Tema 1: Tekniske ændringer

Tema 2: Budgetneutrale ændringer

Tema 3: Merudgifter

Tema 4: Mindreudgifter

Tema 5: Nye skøn på lovbundne udgifter

Ændringsforslagene til bevillinger er nummererede fra og med nr. 1 til og med nr. 61.

Nummeret på hvert enkelt ændringsforslag fremgår f.s.v. angår bevillingerne af bevillingsoversigten; Bilag 1. Bevillingsoversigten er vedlagt foran Naalakkersuisuts ændringsforslag til bevillinger, der medtages som betænkningens bilag C.

Der er fremsat 14 ændringsforslag til tekstanmærkningerne. Disse er nummererede fra og med nr. 62 til og med nr. 75. For tekstanmærkningerne er nummeret angivet umiddelbart forinden hver tekstanmærkning. Tekstanmærkningerne betegnes som Bilag 2. Ændringsforslagene til tekstanmærkninger vedlægges under betænkningens bilag D.

4.1. Tema 1 – Tekniske ændringer

Naalakkersuisut har fremsat 21 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag er samlet DAU-neutrale henover finansåret og budgetoverslagsårene.

Temaet vedrører opdatering af tekst og aktivitetstabeller mv. i budgetbidragene. Opdateringerne sker på baggrund af tekniske spørgsmål fra Finans- og Skatteudvalget til finanslovsforslaget mv. Der fremsættes ikke ændringsforslag med bevillingsændringer under temaet.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 1-21 under tema 1 **vedtages**.

4.2. Tema 2 – Budgetneutrale ændringer

Naalakkersuisut har fremsat 31 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag er samlet DAU-neutrale henover finansåret og budgetoverslagsårene.

Under *Tema 2: Budgetneutrale ændringer* søges der om budgetneutrale ændringer for en række områder.

Under dette tema fremsættes særligt 3 grupper af ændringsforslag:

1. Udgifterne til ministersekretærer og ministerbiler samles på en fælles hovedkonto under Formandens Departement.
2. En række sociale indsatser under aktivitetsområde 30 rykkes flyttes over på andre hovedkonti.
3. Under hovedkonto 89.72.12 Boligprojekter og Erstatningsbyggeri søges der udmøntet midler til diverse projekter. Dertil kommer andre mindre rokeringer.

Udvalget har ingen supplerende bemærkninger eller kommentarer til de enkelte ændringsforslag.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 22-52 under tema 2 **vedtages**.

4.3. Tema 3 – Merudgifter

Naalakkersuisut har fremsat 5 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag vil forringe DAU-resultatet med 12,250 mio. kr. i finansåret 2023 og med 16,7 mio. kr. årligt i 2024 og 2025 samt med 17 mio. kr. i 2026.

En række ikke-budgetterede merudgifter vurderes at være ufravigelige, og de indarbejdes derfor i budgettet allerede nu. Dette drejer sig om:

1. 4,4 mio. kr. i årlige udgifter til opgradering af it-sikkerheden i Selvstyret. Dette er som opfølgning på cyber-angrebet som Selvstyret var udsat for i foråret.
2. Sikring af hjemmel til at afholde udgifter til kistetransport med 1,8 mio. kr. i årlig udgift.
3. Undersøgelse af risiko for fjeldskred ved Kigarsima til 2,1 mio. kr. i 2023 og 2,6 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.
4. Udgifter til en ny børnetilskudslov, som er en opfølgning på reformerne af offentlig hjælp og jobsøgningsydelse. Denne lov var ved en fejl ikke anmeldt som en prioritering til FFL23.

Udvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 53 og 54 under tema 3 til 3. behandlingen af Finanslovsforslaget

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 55-57 under tema 3 **vedtages**.

4.4. Tema 4 – Mindreudgifter

Naalakkersuisut har fremsat 2 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag vil forbedre DAU-resultatet med 35,355 mio. kr. i finansåret 2023 og med 0,4 mio. kr. årligt i budgetoverslagsårene 2024-2026.

Departementet for Finanser og Ligestilling har vurderet, at en afsat reserve på 35 mio. kr. i finansåret 2023 kan frigøres. Midlerne er afsat på hovedkonto 20.11.51 Effekter af reformtiltag.

Midlerne var oprindeligt udset til at skulle finansiere en forhøjelse af beskæftigelsesfradraget i et lovforslag på EM2022, men lovforslaget blev ikke fremsat.

Udvalget har ingen supplerende bemærkninger eller kommentarer til de enkelte ændringsforslag.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 58-59 under tema 4 **vedtages**.

4.5. Tema 5 – Nye skøn på lovbundne udgifter

Naalakkersuisut har fremsat 2 ændringsforslag under denne overskrift. Disse ændringsforslag vil forbedre DAU-resultatet med 4,5 mio. kr. i finansåret 2023 og årligt i budgetoverslagsårene 2024-2026.

Under dette tema fremsættes et ændringsforslag, som en konsekvens af vedtagne ændring er forsatserne for arbejdsskade. Dette medfører en merudgift på 2,3 mio. kr. årligt. Det anses til gengæld muligt, at indarbejde en besparelse på 6,8 mio. kr. årligt på udgifterne til barselsfonden, da tilskuddet til barselsfonden var sat for højt i FFL2023. Dette skyldes en beregningsfejl i bidraget fra arbejdsmarkedsafgiften til barselsfonden.

Udvalget har ingen supplerende bemærkninger eller kommentarer til de enkelte ændringsforslag.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 60-61 under tema 5 **vedtages**.

5. Ændringsforslag til tekstanmærkninger

5.1. Ændringsforslag til tekstanmærkninger fra Naalakkersuisut

Naalakkersuisut foreslår i alt 14 ændringsforslag til tekstanmærkninger. Udvalget skal her henviser til betænkningens bilag D.

Udvalget har ingen supplerende bemærkninger eller kommentarer til de enkelte ændringsforslag.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 62-75 til tekstanmærkninger **vedtages**.

6. Indstillinger fra Finansudvalget

Med disse bemærkninger skal udvalget overgive finanslovsforslaget til Inatsisartuts 2. behandling.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 1-21 under tema 1 **vedtages**.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 22-52 under tema 2 **vedtages**.

Udvalget **udsætter** sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 53 og 54 under tema 3 til 3. behandlingen af Finanslovsforslaget.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 55-57 under tema 3 **vedtages**.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 58-59 under tema 4 **vedtages**.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 60-61 under tema 5 **vedtages**.

Udvalget **indstiller**, at ændringsforslag nr. 62-75 til tekstanmærkninger **vedtages**.

På baggrund af Inatsisartuts behandling **indstiller** udvalget, at lovforslaget overgår til yderligere behandling i Finans- og Skatteudvalget inden Inatsisartuts afsluttende 3. behandling.

Hans Peter Poulsen
Formand

Jens Frederik Nielsen
Næstformand

Asii Chemnitz Narup

Lars Poulsen

Mariia Simonsen

Kuno Fencker

Jens Napaattooq